

sb.). Výslovného prohlášení kupitele, že od kupní smlouvy ustupuje, a stanovení lhůty k dodatečnému splnění smlouvy podle § 918 obč. zák., potřebí není. Ustanovení § 918 obč. zák. nepřichází pravidelně, pokud jinak není umluveno, v úvahu (rozh. 7704 sb. n. s.). Pokud jde o námitku, že žalobce nemůže věci požadovati, poněvadž byly s věcí nemovitou spojeny pevným připevněním, zemí, maltou, zazděním, nýty nebo hřebíky, nemá dovolatel pravdu proto, že je nespojil tímto způsobem vlastníkem nemovitosti, nýbrž pachtýř živnosti hostinské, a to nikoli k tomu účelu, by trvale sloužily potřebě nemovitosti, nýbrž, aby sloužily osobní potřebě pachtýře hostince. Byly-li totiž stroje i jiné věci uvedeny ve spojení s budovou osobou, jež není vlastníkem nemovitosti, a jež jich nabyla s výhradou práva vlastnického, nestaly se stroje a věci, byť i byly přimontovány k betonovému podkladu, příslušenstvím ani příbytkem nemovitosti a nezaniká k nim právo vlastnické osoby, jež je s výhradou vlastnictví prodala a odevzdala kupiteli v užívání před zaplacením tržové ceny, i když nebyla učiněna knihovní poznámka podle § 297 a) obč. zák. (rozhodnutí 8589 sb. n. s.). Nelze proto ani mluvit o tom, že se prodatelka, žalobkyně, vzdala svého vlastnictví tím, že spojení s budovou umožnila. Rovněž nelze sdíletí právní názor dovolatelův, že k nabytí povahy příslušenství netřeba, aby v l a s t n í k hlavní věci věnoval věci vedlejší k účelu, by sloužily věci hlavní a by je uvedl v takové spojení, by mohly jí sloužiti, — naopak nutno přisvědčiti právnímu nazírání nižších soudů jako správnému. K povaze příslušenství se vyhledává, by tu byly samostatné věci, které jsou ustanoveny k stálému užívání jistého hospodářského celku (§§ 294 a 457 obč. zák.) a by toto určení pocházelo od v l a s t n í k a tohoto hospodářského celku, nebo by bylo stanoveno zákonem. Co přivedl v takové spojení s věcí hlavní pachtýř, nájemce, poživatel nebo vypůjčitel, nespadá pod pojem příslušenství ani pod pojem příbytku, neboť tu chybí úmysl věnovati věc k trvalému sloužení věci hlavní. Na tom nic nemění okolnost, že věci ty byly s věcí hlavní uvedenými osobami spojeny maltou, hřeby, nýty atd., neboť osoby ty je věnují své individuální potřebě a nikoli potřebě věci hlavní, potřebě hospodářského celku (rozh. čís. 10.647, 9432 a mnohé jiné sb. n. s.). Poněvadž věci žalobkyní vindikované spojil s budovou majitelky domu žalovaný jako pachtýř živnosti hostinské a nájemník místností hostinských, nestaly se ani příslušenstvím ani příbytkem (akcesí) domu a nepozbyla proto žalobkyně k nim práva vlastnického, což znamená, že vlastnictví k nim nepřešlo ani na jinou osobu ani na vlastníci domu.

Čís. 12522.

Ujednání v notářském spise, podle něhož měla manželka dostati od manžela plnění jakožto výsledek rozdělení jmění z důvodu prohlášení manželství za neplatné a jako odškodné za námahu a za práce konané za manželství, jest platné, třebaže se manželka v notářském spise zavázala, že v řízení o neplatnost manželství nebude uplatňovati manželovu vinu.

O uspořádání majetkových poměrů manželů pro případ prohlášení manželství za neplatné neplatí § 1265 obč. zák.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Rv I 2140/31.)

Před zahájením řízení o neplatnost manželství stran zavázal se žalovaný notářským spisem ze dne 1. června 1926 platiti žalobkyni měsíčních 300 Kč a mimo to dodávati jí v měsících červenci, srpnu a září určité množství pšeničné mouky, uhlí atd. V odstavci VI. notářského spisu se zavázala manželka, že v řízení o neplatnost manželství nebude uplatňovati manželovu vinu. Podle odstavce X. měl nabýti notářský spis právní účinnosti teprve právoplatností soudního rozhodnutí o neplatnosti manželství. Manželství stran bylo napotom právoplatně prohlášeno za neplatné. Žalovaný nezaplatil žalobkyni peněžní částky dospělé v měsících srpnu 1930 až dubnu 1931, pročež se žalobkyně domáhala na žalovaném jich zaplacení žalobou, o niž tu jde. Žalovaný namítl proti žalobě, že ujednání v notářském spise ze dne 1. června 1926 jest svatební smlouvou, jež se stalo právoplatným prohlášením manželství za rozloučené neúčinným podle § 1265 obč. zák., že se jeho poměry od ujednání notářského spisu až do žaloby tak podstatně změnily (§ 19 zákona rozlukového), že by placením žalobkyni byla ohrožena jeho vlastní rodina, a posléze, že bylo při ujednání notářského spisu využito jeho rozrušení (§ 879 čís. 4 obč. zák.). Žalovaný vznesl mezitímní návrh, by bylo určeno, že manželská smlouva obsažená v notářském spise ze dne 1. června 1926 a na ní se zakládající nároky žalobkyně zanikly vzhledem k prohlášení manželství neplatným a najmě pro podstatnou změnu poměrů a z důležitých důvodů není ona manželská smlouva již závazná, pročež žalobkyni nepřísluší z ní nároky. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** zamítl mezitímní určovací návrh žalovaného a uznal podle žaloby. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v důvodech: Námitka žalovaného, že notářský spis ze dne 1. června 1926 jest podle § 1265 obč. zák. neplatný, není případná. Podle doslovu tohoto notářského spisu došlo k majetkoprávním ujednáním v něm proto, by vzhledem k řízení o neplatnost manželství, k němuž mělo mezi stranami dojít, byly uspořádány majetkové poměry a zároveň aby byla žalobkyně přiměřeně odměněna za námahu v manželství a aby byla její existence zajištěna. Nejde proto o svatební (manželskou) smlouvu, jež byla uzavřena vzhledem k uzavření sňatku, nýbrž o majetkoprávní vypořádání vzhledem ke zrušení manželství. Nelze proto na tento notářský spis použití ustanovení § 1265 obč. zák. Ustanovení § 19 zák. ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. nelze tu použití, ježto se tento předpis vztahuje jen na rozluky manželství, nikoliv na prohlášení manželství neplatným. Pokud žalovaný dovozuje nicotnost notářského spisu z toho, že ustanovení odstavce VI. jest nedovolené a proti dobrým mravům, a při tom se dovolává rozhodnutí čís. 10.241 sb. n. s., budiž poukázáno především k tomu, že se toto rozhodnutí netýká neplatnosti manželství, nýbrž rozluky manželství. V řízení o ne-

platnost manželství jest však vyšetřiti zavinění a neplatnost manželství z úřadu, svolení druhé strany nemá proto významu. Ostatně vyplývá z obsahu notářského spisu, že závazek manželky v odstavci VI. není v souvislosti s majetkovým vypořádáním v notářském spisu. O d v o - l a c i s o u d napadený rozsudek potvrdil, poukávav po právní stránce na důvody prvního soudu, k nimž d o d a l: O svatební smlouvě nelze tu mluvit proto, že manželství bylo prohlášeno neplatným, důsledkem čehož nebylo tu nikdy platného manželství. Kromě toho bylo stanoveno v odstavci X. notářského spisu, že notářský spis nabývá účinnosti teprve nabytím pravomoci rozhodnutí soudu o neplatnosti manželství. Námitka žalovaného, že ustanovení v odstavci VI. notářského spisu odporuje dobrým mravům, nedopadá, ježto řízení o neplatnost manželství jest řízením z úřadu, jež jest odňato vlivu stran a v němž jest zavinění a neplatnost manželství zkoumati z úřadu. Notářský spis ze dne 1. června 1926 není ani smlouvou o výživném, nýbrž upravuje majetkoprávní poměry vzhledem k budoucímu prohlášení manželství neplatným a jest zároveň úmluvou o odškodnění žalobkyně za její námahu a práce v manželství.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Již odvolací soud v napadeném rozsudku a první soud v důvodech svého rozsudku, na něž odvolací soud odkazuje, výstižně vysvětlily, že není tu vytýkané neplatnosti závazku žalovaného v notářském spise ze dne 1. června 1926 převzatého, poněvadž plnění, o která tu jde, podle úmluvy stran měla dostati žalobkyně od žalovaného jakožto výsledek rozdělení jmění z důvodu prohlášení manželství za neplatné a jako odškodné za námahu a práce konané za trvání manželství, nikoliv tedy za to, že nebude uplatňovati žádné viny žalovaného na neplatnosti manželství. Odstavec šestý notářského spisu jest bezvýznamný a nečiní notářský spis neplatným podle § 879 obč. zák., poněvadž nestanoví závislost plnění žalovaného na chování se žalobkyně ve sporu o neplatnost manželství, i poněvadž otázka viny na neplatnosti manželství jest soudem zkoumána z úřadu a nezávisí při tomto řízení na vlivu stran. Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 10.241, na které dovolatel se odvolává, na tento případ se nehodí, poněvadž skutkový podklad jeho jest odlišný. Rovněž správně odůvodněno bylo nižšími soudy, že uvedený notářský spis není svatební smlouvou, poněvadž obsahuje uspořádání poměrů manželů nikoli pro manželské soužití, nýbrž jen pro případ prohlášení manželství za neplatné, a že proto neplatí o něm ustanovení § 1265 obč. zák.

Čís. 12523.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Propočítání služební doby staničního mistra, jenž byl podle šestého odstavce nařízení ministerstva železnic ze dne 18. června 1921, čís. 35.081